

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра конституційного права та прав людини**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

28.04.2023

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО

Статус дисципліни: вибіркова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Галузі знань: 08 Право
Спеціальність: 081 Право
Освітньо-професійна програма: Право
Форми здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Форма підсумкового контролю: залік

Київ – 2023 рік

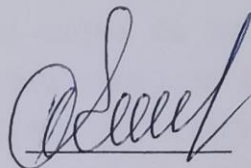

Розробники:

Леся ЧЕХАНЮК, кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини Національної академії внутрішніх справ протокол від 26.07.2023 № 24.

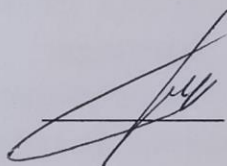
Т.в.о. завідувача кафедри конституційного права та прав людини

Катерина СЬОХ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 28.07.2023 № 11.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРЄВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін, зі змінами (Додаток ____).
протокол засідання кафедри від __.__.20__ №__   протокол науково-методичної ради від __.__.20__ №__

Завідувач кафедри _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Голова НМР _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін, зі змінами (Додаток ____).
протокол засідання кафедри від __.__.20__ №__   протокол науково-методичної ради від __.__.20__ №__

Завідувач кафедри _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Голова НМР _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін, зі змінами (Додаток ____).
протокол засідання кафедри від __.__.20__ №__   протокол науково-методичної ради від __.__.20__ №__

Завідувач кафедри _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Голова НМР _____
(Ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предмет навчальної дисципліни складає коло питань та проблем, пов'язаних із розвитком міжнародних відносин, що виникають у результаті угод між державами й іншими суб'єктами міжнародного спілкування з метою мирного співіснування.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння знань з різних галузей міжнародного публічного права, їх норм та інститутів, а також формування чіткого уявлення щодо їх органічних зв'язків з окремими галузями національного права, історичних передумови міжнародного процесу в Україні і зарубіжних країнах, вплив міжнародного публічного права на галузі права та міжгалузеві зв'язки, вплив на державотворчі процеси в Україні. Поглиблене вивчення інститутів та галузей міжнародного публічного права, що регулюють напрями та форми співробітництва суб'єктів міжнародного права з питань визнання, правонаступництва, території, мирних способів вирішення міжнародних спорів, міжнародно-правової відповідальності, захисту прав людини, міжнародно-правової протидії злочинності та ін.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування системних та глибоких знань про об'єкт, предмет і методи міжнародного публічного права, його понятійно-категоріальний апарат, основні вітчизняні та зарубіжні підходи до розуміння сучасних міжнародно-правових взаємовідносин;
- детальне вивчення положень міжнародно-правових актів, законів України та інших нормативно-правових актів, що являються джерелами галузі міжнародного публічного права та їх вплив на суспільні відносини держави;
- закріплення знань щодо розуміння і цільового використання міжнародно-правових термінологічних понять; досягнення висококваліфікованого рівня підготовки випускників, забезпечення оволодіння основними загальнокультурними та професійними компетенціями;
- підвищення рівня правової та політичної культури, цінування та поваги до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи; закріплення знань щодо сутності та змісту міжнародних стандартів з прав людини права, їх закріплення у загальнонаціональному законодавстві;
- формування здатності реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- формування особистої політичної та громадянської позиції; розуміння змісту універсального загальноєвропейського та українського конституційного принципу верховенства права, вміння застосовувати його в узгодженості з принципами справедливості та законності;
- розвиток вмінь ефективного застосування отриманні знання у професійній практичній та дослідницькій діяльності; формування творчих підходів у

правозастосовчій практиці, відчуття патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього юриста.

Пререквізити: юридична компаративістика, конституційне право, адміністративне право, публічне право: практика тлумачення і застосування.

Постреквізити: міжнародний захист прав людини, право Європейського Союзу, застосування стандартів Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.

Перелік компетентностей відповідно до освітньої програми ступеня вищої освіти магістра

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

Програмні результати навчання:

РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

Знання, уміння, навички

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

поняття, предмет, метод, систему та джерела міжнародного публічного права; історію розвитку міжнародних відносин, та особливості історичних етапів; категорії, доктрини, концепції, положення науки міжнародного права; зовнішню політику та дипломатію суб'єктів міжнародного публічного права;

відповідальність в міжнародному праві та мирні засоби вирішення міжнародних спорів; міжнародні стандарти захисту прав людини; види територій та правові режими територій; міжнародні організації універсального та регіонального рівня та ін.

уміти:

аналізувати проблеми сучасного правового життя України та світу, виявляти основні тенденції розвитку правової системи України, інших держав та міжнародних відносин; давати усні та письмові аргументовані відповіді з питань навчальної дисципліни; володіти міжнародно-правовими поняттями і категоріями; використовувати знання з міжнародного публічного права в юридичній практиці; відслідковувати зв'язки норм міжнародного права з нормами інших галузей права; в межах допустимого давати аналіз і тлумачення норм міжнародного права.

володіти навичками:

творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини; використовувати понятійно-категоріальний апарат при вирішенні правових проблем; формулювати та обґрунтовувати правові висновки, пропозиції, рекомендації.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни			
	денна форма здобуття вищої освіти		заочна форма здобуття вищої освіти	
	д/б	кcf	д/б	кcf
Кількість кредитів ECTS – 3 Загальна кількість годин – 90 (денна, заочна/ дистанційна форма навчання)	Рік підготовки			
	2	2	2	2
	Семестр			
	3	3	3	3
	Лекції			
	10	10	4	4
	Семінарські			
	16	16	6	6
	Практичні			
	4	4	-	-
	Самостійна робота			
	60	60	80	80
	Вид контролю			
залік	залік	залік	залік	

3.1 Тематичний план

(для здобувачів вищої освіти ступеня магістра на основі повної загальної середньої освіти, за денною формою навчання, за кошти державного бюджету та кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг годин	Всього годин викладачем	З них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1	Поняття та юридична природа міжнародного публічного права	10	4	2	2	-	6
2	Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності. Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві	10	2	-	2	-	8
3	Актуальні питання права міжнародних договорів	10	4	2	2	-	6
4	Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу	10	6	2	4	-	4
5	Територія у міжнародному публічному праві	10	2	-	-	2	8
6	Актуальні питання права зовнішніх зносин	10	2	-	-	2	8
7	Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права	10	4	2	2	-	6
8	Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності	10	2	-	2	-	8
9	Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності	10	4	2	2	-	6
Всього годин		90	30	10	16	4	60
Підсумковий контроль - залік							

3. Тематичний план

(для здобувачів вищої освіти ступеня магістра на основі повної загальної середньої освіти, за заочною формою навчання, за кошти державного бюджету та кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назва тем	Нормативний обсяг годин	Всього годин з викладачем	З них:			
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Самостійна робота
1	Поняття та юридична природа міжнародного публічного права	10	4	2	2	-	6
2	Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності. Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві	10	-	-	-	-	10
3	Актуальні питання права міжнародних договорів	10	2	-	2	-	8
4	Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу	10	-	-	-	-	10
5	Територія у міжнародному публічному праві	10	-	-	-	-	10
6	Актуальні питання права зовнішніх зносин	10	-	-	-	-	10
7	Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права прав людини та міжнародного гуманітарного права	10	4	2	2	-	6
8	Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності	10	-	-	-	-	10
9	Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності	10	-	-	-	-	10
Всього годин		90	10	4	6	-	80
Підсумковий контроль - залік							

4.1. Плани семінарських і практичних занять

Тема 1.

Поняття та юридична природа міжнародного публічного права

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Становлення сучасного міжнародного публічного права та його періодизація.
2. Поняття, функції та особливості сучасного міжнародного права.
3. Структурні елементи системи сучасного міжнародного права.
4. Норми міжнародного права: поняття, порядок утворення, структура та види.
5. Поняття і види джерел міжнародного публічного права.
6. Принципи міжнародного права, їх ознаки та функції.
7. Співвідношення міжнародного та національного права.
8. Дія міжнародного права в національній правовій системі України.
9. Міжнародне публічне право як наука та навчальна дисципліна.
10. Глобальні проблеми сучасності і міжнародне право.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародне право», «міжнародні відносини», «система міжнародного права», «норма міжнародного права», «функції міжнародного права», «джерела міжнародного права».
2. Особливості процесу утворення норм міжнародного права.
3. Трансформація та імплементація норм міжнародного права.
4. Взаємозв'язок та взаємовплив міжнародного і національного права.
5. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право, їх співвідношення.
6. Міжнародне право та інші регулятори міжнародних відносин (політика, мораль, релігія).

Тема 2.

Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності.

Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття і зміст міжнародної правосуб'єктності.
2. Види суб'єктів міжнародного права.
3. Держава як основний суб'єкт міжнародного права.
4. Правосуб'єктність націй та народів, що борються за національне визволення.
5. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій.
6. Правосуб'єктність державоподібних утворень.
7. Визнання в міжнародному праві, його види та форми.
8. Інститут правонаступництва держав.
9. правонаступництво щодо договорів, державної власності, боргів, архівів.

10. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «суб'єкт міжнародного права», «види суб'єктів міжнародного права», «Jus gentium»; «de facto»; «de jure»; «ad hoc».
2. Особливі види міжнародної правосуб'єктності (квазідержави).
3. Україна як суб'єкт міжнародного права.
4. Міжнародна правосуб'єктність транснаціональних корпорація та інших інтеграційних утворень.
5. Проблематика визнання фізичної особи як суб'єкта міжнародного прав.
6. Форми і юридичні наслідки визнання.
7. Міжнародно-правове регулювання правонаступництва.

Тема 3.

Актуальні питання права міжнародних договорів

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів як галузі міжнародного публічного права.
2. Поняття міжнародного договору в сучасній доктрині та практиці.
3. Найменування і структура міжнародних договорів.
4. Класифікація міжнародних договорів.
5. Порядок і стадії укладання міжнародних договорів.
6. Набрання чинності міжнародним договором.
7. Дія і припинення дії договорів.
8. Недійсність міжнародних договорів.
9. Законодавство України про міжнародні договори.
10. Порядок укладання, виконання та припинення дії міжнародних договорів України.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «pacta sunt servanda», «пролонгація», «парафування», «ратифікація», «денонсація», «депозитарій», «принцип альтернату».
2. Тлумачення міжнародних договорів.
3. Форма та мова міжнародного договору.
4. Згода на обов'язковість договору.
5. Співвідношення міжнародного договору та внутрішньодержавного закону.
6. Припинення й анулювання договорів.
7. Умови та наслідки недійсності міжнародних договорів.
8. Застереження до міжнародного договору.
9. Укладення міжнародних договорів України.
10. Законодавство України про міжнародні договори та їх дія на території України.

Тема 4.

Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу

Семінарське заняття – 4 години

Навчальні питання до семінарського заняття № 1:

1. Історія становлення міжнародних організацій.
2. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних організацій.
3. Правовий статус та міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій
4. Порядок утворення та функції міжнародних організацій.
5. Членство в міжнародних організаціях.
6. Порядок вступу, виходу і виключення з організації. Припинення членства.
7. Поняття, скликання та порядок роботи міжнародних конференцій.
8. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття № 1:

1. Дефініції «міжнародна організація», «ознаки міжнародних організацій», «ООН», «ЄС», «ОБСЄ».
2. Правова природа міжнародних організацій.
3. Види міжнародних організацій.
4. Порядок створення міжнародних організацій та припинення їх існування.
5. Ліга Націй: структура та характеристика діяльності
6. Поняття міжнародних конференцій та їх відмінність від міжнародних організацій.

Навчальні питання до семінарського заняття № 2:

1. Організація Об'єднаних Націй: історія становлення.
2. Структура, цілі й принципи Організації Об'єднаних Націй.
3. Компетенція головних органів Організації Об'єднаних Націй (Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна і Соціальна Рада, Рада з опіки, Міжнародний суд ООН, Секретаріат).
4. Спеціалізовані установи ООН: історія формування, класифікація та напрями діяльності.
5. Регіональні міжнародні організації: загальна характеристика.
6. Юридична природа Європейського Союзу.
7. Історія становлення Європейського Союзу.
8. Інституційна система Європейського Союзу.
9. Європейський Союз та Україна: перспективи членства.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття № 2:

1. Статут ООН.
2. Спеціалізовані установи ООН: правовий зв'язок з ООН.
3. Цілі і структура Організації Північноатлантичного договору.
4. Рада Європи: історія виникнення й основні завдання.
5. Організація з безпеки і співробітництва в Європі.
6. Ліга арабських держав.

7. Організація африканської єдності.
8. Організація чорноморського економічного співробітництва.
9. Європейська Рада в інституційному механізмі ЄС.
10. Правовий статус Європейського парламенту.
11. Повноваження Європейської Комісії.
12. Рада Європейського Союзу.
13. Правовий статус Суду Європейського Союзу.

Тема 5.

Територія у міжнародному публічному праві

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні завдання до практичного заняття:

1. Надайте характеристику різновидів територій у міжнародному праві та особливості їх правового режиму.
2. Визначте особливості територій з міжнародним режимом.
3. Назвіть характерні риси територій зі змішаним та особливим режимом.
4. Проаналізуйте склад та юридичну природу державної території.
5. Розкрийте поняття державного кордону, його види, етапи та способи встановлення.
6. Назвіть міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.
7. Розкрийте особливості:
  - 7.1. Міжнародно-правового статусу та режиму повітряних та космічних просторів.
  - 7.2. Міжнародно-правового статусу та режиму морських просторів.
  - 7.3. Міжнародно-правового режиму рік і озер.
  - 7.4. Міжнародно-правового режиму Арктики і Антарктики.
8. Зверніть увагу на міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «державна територія»; «континентальний шельф»; «цесія»; «ад'юдикація»; «дебеляція»; «анексія», «делімітація», «демаркація».
2. Правовий статус і правовий режим територій.
3. Концепція державної території.
4. Способи придбання державної території.
5. Територіальні спори та претензії.
6. Міжнародні річки та їх правовий режим.
7. Міжнародно-правовий режим Арктики та Антарктики.
8. Способи встановлення державного кордону: демаркація, делімітація.

Тема 6.

Актуальні питання права зовнішніх зносин

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні завдання до практичного заняття:

1. Проаналізуйте поняття та джерела права зовнішніх зносин.
2. Назвіть органи зовнішніх зносин держав.

3. Визначте характерні риси дипломатичного представництва.
4. Розгляньте особливості різновидів та функцій дипломатичних представництв.
5. Проаналізуйте поняття консульського права.
6. Назвіть види та напрями діяльності консульських установ.
7. Розкрийте особливості спеціальних місій.
8. Визначте функціональне призначення права представництва держав при міжнародних організаціях.
9. Зверніть увагу на особливості дипломатичних та консульських імунітетів і привілеїв.
10. Назвіть основні положення законодавства України про зовнішні зносини.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «дипломат», «консульство»; «консульська екзекватура»; «агреман»; «persona non grata».
2. Міжнародне право і дипломатія.
3. Історія дипломатії.
4. Право на участь у зовнішніх зносинах.
5. Види органів зовнішніх зносин держави.
6. Поняття дипломатичного права.
7. Поняття консульського права.
8. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
9. Правові засади та порядок організації діяльності дипломатичної служби України.

Тема 7.

**Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права
прав людини та міжнародного гуманітарного права**

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Міжнародне право прав людини як галузь міжнародного права.
2. Міжнародні стандарти з прав людини та їх відображення в міжнародних документах.
3. Міжнародно-правова регламентація правового становища населення.
4. Міжнародно-правові питання громадянства.
5. Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
6. Поняття війни та збройного конфлікту.
7. Види збройних конфліктів.
8. Сторони та учасники збройного конфлікту.
9. Міжнародно-правовий захист жертв війни.
10. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції: «міжнародне гуманітарне право», «Право Женеви», «Право Гааги», «війна», «збройний конфлікт».
2. Поняття галузі міжнародного гуманітарного права.

3. Засоби та методи ведення військових дій.
4. Кваліфікація збройних конфліктів в Автономній Республіці Крим та на Сході України.
5. Початок та завершення збройного конфлікту міжнародного та неміжнародного характеру.
6. Нейтралітет під час збройних конфліктів.

Тема 8.

Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття та принципи міжнародно-правової відповідальності.
2. Підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності.
3. Види і форми міжнародної відповідальності держав.
4. Політичні (нематеріальні) форми міжнародно-правової відповідальності.
5. Матеріальні форми міжнародно-правової відповідальності.
6. Поняття міжнародно-протиправного діяння. Обставини, що виключають протиправність діяння держав.
7. Міжнародно-правові засоби вирішення міжнародних спорів.
8. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.
9. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та система колективної безпеки.
10. Практика розгляду спорів за участю України у міжнародних судових установах.

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «міжнародна відповідальність», «міжнародний спір»; «міжнародна ситуація», «сатисфакція».
2. Історія становлення інституту міжнародної відповідальності.
3. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
4. Джерела права міжнародної відповідальності.
5. Міжнародні спори та ситуації.
6. Суб'єкти міжнародно-правової відповідальності.
7. Мирні способи вирішення міжнародних спорів.
8. Місце інституту відповідальності в системі сучасного міжнародного права.
9. Примусові заходи як особливий засіб реалізації міжнародної відповідальності. Санкції та контрзаходи.
10. Вина як суб'єктивний елемент міжнародного правопорушення.

Тема 9.

Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності

Семінарське заняття – 2 години

Навчальні питання до семінарського заняття:

1. Поняття міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.

2. Основні напрями та форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю.
3. Правова основа співробітництва держав в боротьбі зі злочинністю.
4. Боротьба з міжнародними злочинами (геноцид, злочини проти людяності, військові злочини, агресія).
5. Боротьба зі злочинами міжнародного характеру (тероризм, організована злочинність, работорівля, піратство, незаконний обіг наркотиків і психотропних речовин, підробка грошових знаків і цінних паперів тощо).
6. Міжнародні організації у боротьбі зі злочинністю.
7. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) в боротьбі зі злочинністю.
8. Європейське поліцейське відомство (Європол).
9. Співробітництво України з Інтерполом та Європолом.
10. Міжнародно-правове регулювання видачі правопорушників (екстрадиція).

Додаткові завдання для підготовки до семінарського заняття:

1. Дефініції «екстрадиція», «Інтерпол»; «міжнародні злочини»; «злочини міжнародного характеру».
2. Злочинність як міжнародне явище.
3. Злочини міжнародного характеру: поняття та види.
4. Міжнародно-правова допомога.
5. Інститут екстрадиції в міжнародному праві.
6. Боротьба з міжнародним тероризмом.
7. Боротьба з незаконним обігом наркотичних речовин.
8. Міжнародні неурядові організації у боротьбі зі злочинністю (Міжнародна асоціація кримінального права, Міжнародне кримінологічне товариство).

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Поняття та юридична природа міжнародного публічного права **Реферати, есе:**

1. Стародавні джерела міжнародного права
2. Вестфальська система міжнародних відносин і міжнародного права.
3. Віденська система міжнародних відносин і міжнародного права.
4. Версальська система міжнародних відносин і міжнародного права.
5. Міжнародні відносини і міжнародне право після Другої світової війни.
6. Особливості становлення сучасного міжнародного публічного права.
7. Місце норм міжнародного права у правовій системі України.
8. Специфіка норм «м'якого права»
9. Вплив міжнародного права на національне право в умовах глобалізації.
10. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право їх співвідношення.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Проаналізуйте підходи вчених до питання виникнення та розвитку міжнародного права.
2. Розгляньте різні історичні етапи розвитку міжнародного права.

3. Зверніть увагу на різні тлумачення вченими поняття міжнародного права.
4. Обґрунтуйте співвідношення міжнародного права та міжнародних відносин.
5. Розгляньте особливості джерел міжнародного права.
6. Охарактеризуйте міжнародно-правовий звичай як джерело міжнародного права.
7. Проаналізуйте принципи міжнародного співробітництва.
8. Розгляньте принципи підтримки миру і міжнародної безпеки.
9. Охарактеризуйте співвідношення принципу територіальної цілісності з принципом самовизначення народів.

Тема 2. Сучасні питання міжнародної правосуб'єктності.

Інститути визнання та правонаступництва в міжнародному праві

Реферати, есе:

1. Державоподібні утворення як суб'єкти міжнародного права.
2. Європейський Союз як суб'єкт міжнародного права.
3. Сучасна доктрина міжнародного права щодо розуміння інституту міжнародної правосуб'єктності.
4. Теорії визнання в міжнародному праві.
5. Види і форми визнання.
6. Правові наслідки визнання у міжнародному праві.
7. Визнання держав та урядів в міжнародному праві.
8. Об'єкти правонаступництва в міжнародному праві.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Охарактеризуйте поняття і властивості суб'єкта міжнародного права.
2. Надайте характеристику різних видів суб'єктів міжнародного права.
3. Розгляньте особливості основних суб'єктів міжнародного права.
4. Розгляньте особливості похідних суб'єктів міжнародного права.
5. Проаналізуйте критерії класифікації держав.
6. Проаналізуйте міжнародно-правове регулювання правонаступництва.
7. Надайте характеристику поняттю та видам правонаступництва.

Тема 3. Актуальні питання права міжнародних договорів

Реферати, есе:

1. «Pacta sunt servanda» як базовий принцип права міжнародних договорів.
2. Джерела права міжнародних договорів і їх класифікація.
3. Депозитарій і його функції.
4. Тлумачення міжнародних договорів.
5. Основні стадії укладання міжнародних договорів.
6. Норми внутрішньодержавного права стосовно компетенції укладати міжнародні договори.
7. Денонсація та пролонгація міжнародних договорів.
8. Процедура ратифікації міжнародних договорів згідно законодавства України.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Кодифікація права міжнародних договорів.
2. Об'єкт та суб'єкт права міжнародних договорів.
3. Умови недійсності міжнародних договорів.
4. Оприлюднення, реєстрація та збереження текстів міжнародних договорів України.
5. Співвідношення міжнародного договору та звичаїв в системі джерел міжнародного права.
6. Вплив війни на договори.
7. Розкрийте особливості окремих стадій укладання міжнародних договорів.
8. Законодавство України про міжнародні договори.

Тема 4. Актуальні питання права міжнародних організацій та міжнародних конференцій. Основи права Європейського Союзу

Реферати, есе:

1. Історичні аспекти створення міжнародних організацій.
2. Значення міжнародних організацій в сучасний період.
3. Міжурядові й неурядові організації.
4. Ліга Націй – перша міжнародна універсальна організація.
5. Історія створення Організації Об'єднаних Націй.
6. Основні положення Статуту ООН.
7. Регіональні міжнародні організації.
8. Порядок проведення міжнародних конференцій.
9. Джерела права Європейського Союзу.
10. Правовий статус людини і громадянина в Європейському Союзі.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Джерела права міжнародних організацій.
2. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
3. Повноваження та функції міжнародних організацій.
4. Порядок роботи конференції. Акти конференції.
5. Членство в Організації Об'єднаних Націй.
6. Головні та допоміжні органи Організації Об'єднаних Націй.
7. Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй.
8. Роль і значення Організації Об'єднаних Націй.
9. Правоохоронне та безпекове співробітництво в Європейському Союзі.
10. Правова регламентація зовнішніх відносин Європейського Союзу.
11. Взаємовідносини України та Європейського Союзу.

Тема 5. Територія у міжнародному публічному праві

Реферати, есе:

1. Правові засоби зміни державної території.
2. Арктика і Антарктика, їх правовий режим.
3. Договір про Антарктику 1959 р. та Протокол до нього 1991 р.
4. Міжнародно-правовий режим космічного простору.
5. Міжнародні річки: поняття та правовий режим.
6. Порядок встановлення державних кордонів.

7. Державні кордони України.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Правовий статус і правовий режим територій у міжнародному праві.
2. Територіальне верховенство держави. Територіальний суверенітет.
3. Складові частини державної території.
4. Правовий режим Дунаю.
5. Територіальне море (територіальні води) і його правовий режим.
6. Континентальний шельф.
7. Виняткова економічна зона.
8. Державний кордон України.
9. Охорона державного кордону України.

Тема 6. Актуальні питання права зовнішніх зносин

Реферати, есе:

1. Зовнішня політика та дипломатія.
2. Спеціальні місії.
3. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях.
4. Організація діяльності дипломатичної служби України.
5. Поняття права зовнішніх зносин.
6. Джерела та система права зовнішніх зносин.
7. Види органів зовнішніх зносин держави.
8. Поняття дипломатичного права.
9. Історія дипломатії.
10. Поняття консульського права.
11. Сучасний етап кодифікації дипломатичного і консульського права.
12. Дипломатичні представництва.
13. Завдання дипломатичної служби.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Функції дипломатичного представництва.
2. Кадри дипломатичної служби.
3. Процедура призначення глави дипломатичного представництва.
4. Підстави припинення місії дипломатичного представника.
5. Дипломатичні привілеї та імунітети.
6. Види консульських установ.
7. Глава і персонал консульської установи.
8. Функції консульських установ.
9. Консульські привілеї та імунітети.
10. Дипломатична служба України.

**Тема 7. Сучасні виклики реалізації норм міжнародного права
прав людини та міжнародного гуманітарного права**

Реферати, есе:

1. Міжнародні акти про захист жертв війни
2. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.

3. Наслідки збройних конфліктів.
4. Правове положення учасників збройних конфліктів.
5. Основні універсальні міжнародно-правові акти про права людини.
6. Європейські міжнародно-правові акти про права людини.
7. Міжнародно-правове регулювання правового положення різних категорій населення в міжнародному праві
8. Правовий статус фізичних осіб у сучасному міжнародному праві.
9. Значення громадянства у міжнародному праві.
10. Проблеми подвійного громадянства в міжнародному праві.
11. Способи набуття та припинення громадянства.
12. Механізм захисту прав людини в рамках міжнародних організацій.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Принципи міжнародного гуманітарного права.
2. Захист прав людини у період збройних конфліктів.
3. Правове обмеження засобів і методів ведення збройної боротьби.
4. Норми, що регулюють захист жертв збройного конфлікту.
5. Поняття та види міжнародних стандартів в галузі прав людини.
6. Міжнародно-правовий захист жертв війни. «Застереження Мартенса».
7. Режим окупації та воєнного полону.
8. Міжнародний Комітет Червоного Хреста: загальна характеристика та значення діяльності.
9. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права в національне законодавство.
10. Відповідальність за порушення міжнародного гуманітарного права.
11. «Право Гааги», «Право Женеви», «Право Нью-Йорку».
12. Правові наслідки початку збройного конфлікту міжнародного характеру.
13. Припинення воєнних дій та його відмінність від припинення стану війни.
14. Загальне і часткове перемир'я. Капітуляція.
15. Закінчення війни та її правові наслідки.
16. Правовий статус військовополонених. Режим воєнного полону.

Тема 8. Актуальні питання міжнародно-правової відповідальності

Реферати, есе:

1. Підстави міжнародно-правової відповідальності та обставини, що виключають відповідальність держав.
2. Поняття та види міжнародних правопорушень.
3. Види і форми міжнародно-правової відповідальності.
4. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів.
5. Судові засоби вирішення міжнародних спорів.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Поняття, цілі та функції інституту міжнародно-правової відповідальності.
2. Поняття міжнародного спору.
3. Міжнародно-правові способи забезпечення міжнародної безпеки.
4. Юридичні та фактичні підстави виникнення міжнародної відповідальності держав.

5. Поняття та склад міжнародно-протиправного діяння держав.
6. Серйозні порушення міжнародного права, що впливають з норм *jus cogens*.

Тема 9. Актуальні питання міжнародно-правової протидії злочинності

Реферати, есе:

1. Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
2. Міжнародне співробітництво держав в боротьбі зі злочинністю в рамках Організації Об'єднаних Націй.
3. Міжнародне співробітництво держав в боротьбі з тероризмом.
4. Міжнародно-правове регулювання боротьби з наркотичними засобами і психотропними речовинами.
5. Видача (екстрадиція) злочинців у міжнародному праві.
6. Підстави відмови видачі.
7. Типові умови, необхідні для здійснення видачі.

Завдання для самостійного вивчення:

1. Міжнародне кримінальне право
2. Принципи міжнародного кримінального права.
3. Міжнародні злочини.
4. Міжнародні кримінальні злочини.
5. Уніфікація кримінального законодавства.
6. Інститут екстрадиції.
7. Типові умови, необхідні для здійснення видачі.
8. Основні напрямки співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
9. Організаційні форми співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
10. Міжнародна організація кримінальної поліції – Інтерпол.
11. Діяльність Європолу у боротьбі зі злочинністю.

6. Індивідуальні завдання

(не передбачені навчальним планом)

7. Методи навчання

Під час освітнього процесу використовуються методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація), практичні (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); частково-пошукові, проблемні, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою.

Методи поточного контролю:

- усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);
- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;

- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних

ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Методи підсумкового контролю: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт										Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%										залік	max 100 %
										max 40 %	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Самостійна робота	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

10. Перелік питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Історія виникнення та розвитку міжнародного права.
2. Сучасний етап розвитку міжнародного права.
3. Поняття та особливості сучасного міжнародного права.
4. Міжнародні відносини, міжнародне право і зовнішня політика: їх співвідношення.
5. Міжнародне публічне та міжнародне приватне право їх співвідношення.
6. Система міжнародного права.
7. Норми сучасного міжнародного права: поняття і види.
8. Порядок утворення та структура норм міжнародного права.
9. Поняття та види кодифікації в міжнародному праві.
10. Джерела сучасного міжнародного права.
11. Співвідношення договору і звичаю.
12. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
13. Функції міжнародного публічного права.
14. Дія міжнародного права в національній правовій системі України.
15. Дія та дійсність міжнародних угод.
16. Умови недійсності міжнародної угоди.
17. Припинення та зупинення дії міжнародного договору.
18. Способи надання обов'язкової юридичної сили міжнародним договорам.
19. Право міжнародних договорів та кодифікаційні акти.
20. Поняття та класифікація міжнародних договорів.
21. Форма, мова та структура міжнародного договору.
22. Поняття та стадії укладання міжнародного договору.
23. Поняття та теорії визнання в міжнародному праві.
24. Види та форми визнання в міжнародному праві.
25. правонаступництво у міжнародному праві.
26. Основні принципи сучасного міжнародного права.
27. Суб'єкти міжнародного права: поняття та види.
28. Поняття та види правосуб'єктності суб'єктів міжнародного права.
29. Основні суб'єкти міжнародного права.
30. Похідні суб'єкти міжнародного права.
31. Поняття та види міжнародних конференцій.
32. Порядок проведення міжнародних конференцій.
33. Міжнародно-правові засади співробітництва України з суб'єктами міжнародного права.
34. Порядок укладання, виконання та припинення дії міжнародних договорів України.
35. Поняття та види міжнародні організації.

36. Порядок створення міжнародних організації та припинення їх існування.
37. Перші міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
38. Організація Об'єднаних Націй: історія створення та значення у сучасному світі.
39. Статут Організації Об'єднаних Націй - універсальний міжнародний договір.
40. Цілі та принципи Організації Об'єднаних націй.
41. Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
42. Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
43. Економічна та соціальна Рада Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
44. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй: склад, функції, повноваження.
45. Спеціалізовані установи Організації Об'єднаних Націй.
46. Міжнародно-правові питання участі України в міжнародних організаціях.
47. Поняття та види територій за правовим режимом у міжнародному праві.
48. Територія з міжнародним режимом.
49. Міжнародні території з особливим режимом.
50. Території зі змішаним режимом.
51. Державна територія та її складові частини.
52. Міжнародно-правові підстави та засоби зміни державної території.
53. Державні кордони: поняття та види.
54. Порядок та способи встановлення державних кордонів.
55. Арктика і Антарктика їх правовий режим.
56. Міжнародно-правовий режим річок. Міжнародно-правовий режим Дунаю.
57. Міжнародно-правові засади статусу та режиму повітряних та космічних просторів.
58. Міжнародно-правові засади статусу та режиму морських просторів.
59. Міжнародні зобов'язання України у сфері охорони навколишнього середовища.
60. Внутрішньодержавні органи зовнішніх зносин держав їх функції.
61. Зарубіжні органи зовнішніх зносин держав.
62. Порядок призначення дипломатичних та консульських представників.
63. Підстави припинення діяльності дипломатичних та консульських представників.
64. Дипломатичні імунітети і привілеї.
65. Правовий режим іноземців.
66. Право притулку. Декларація ООН про право притулку 1967р.
67. Міжнародний захист прав людини в умовах збройного конфлікту.
68. Міжнародного правові питання громадянства. Підстави набуття громадянства.
69. Міжнародне гуманітарне право його інститути.
70. Поняття та види збройних конфліктів.
71. Правове положення учасників збройних конфліктів.
72. Обмеження засобів та методів ведення війни.
73. Міжнародно-правовий статус військовополоненого.
74. Міжнародно-правові наслідки закінчення війни.
75. Міжнародно-правовий захист жертв війни.

76. Міжнародні стандарти у сфері прав людини та їх відображення в міжнародних документах.
77. Міжнародні зобов'язання України у сфері захисту прав людини та міжнародні механізми контролю за їх виконанням.
78. Поняття та склад населення у міжнародному праві.
79. Поняття та підстави міжнародно-правової відповідальності.
80. Поняття та види міжнародних правопорушень.
81. Матеріальні форми відповідальності в міжнародному праві.
82. Нематеріальні (політичні) форми відповідальності в міжнародному праві.
83. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів.
84. Інтерпол: структура, функції, цілі.
85. Організація Об'єднаних Націй в боротьбі зі злочинністю
86. Інститут екстрадиції.
87. Основні організаційні форми співробітництва держав у боротьбі із злочинністю.
88. Наслідки порушення міжнародно-правових зобов'язань у міжнародному праві.
89. Правове регулювання застосування сили у міжнародних відносинах та система колективної безпеки.
90. Практика розгляду спорів за участю України у міжнародних судових установах.

11. Рекомендовані джерела інформації

11.1. Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України, прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Віденська Конвенція про дипломатичні зносини, 1961 року. URL:<https://mfa.gov.ua>.
3. Віденська конвенція про консульські зносини, 1963 року. URL:<https://mfa.gov.ua>.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів, 1986 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
5. Віденська Конвенція про представництво держав в їхніх стосунках із міжнародними організаціями універсального характеру, 1975 року. URL:zakon.rada.gov.ua.
6. Декларація про державний суверенітет України, прийнята Верховною Радою України 16 липня 1990 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
7. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй : Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 24 жовтня 1970 року. URL:<https://www.un.org>.
8. Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 року URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_033
9. Європейська конвенція про видачу правопорушників, 1957 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.
10. Женевські конвенції і Додаткові протоколи до них. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

11. Заключний акт наради з безпеки і співробітництва в Європі, 1975 року. Київ: Наукова думка, 1992. С. 181-192.
12. Конвенції про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для відбування покарання в країні, громадянами якої вони є, 1978 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_025
13. Конвенція про передачу засуджених осіб, 1983 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
14. Конституція України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
15. Консульський статут України : Затв. Указом Президент України від 02 квітня 1994 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
16. Международная конвенция о борьбе с захватом заложников : Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН от 17 декабря 1979 года. URL: <https://www.un.org>
17. Нью-Йоркська Конвенція про спеціальні місії, 1969 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
18. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні : Затв. Указом Президента України від 10 червня 1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
19. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту : Закон України від 8 липня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
20. Про громадянство України : Закон України від 18 січня 2001 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
21. Про державний кордон України : Закон України від 4 листопада 1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
22. Про дипломатичну службу : Закон України від 7 червня 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
23. Про затвердження Положення про почесних (нештатних) консульських посадових осіб іноземних держав в Україні та консульські установи, що очолюються такими посадовими особами: МЗС України; Наказ, Положення від 25.05.2007 № 111 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-21>
24. Про затвердження Положення про почесних консулів іноземних держав в Україні та консульські установи, що очолюються такими консулами : Наказ МЗС України від 17 грудня 2021 року № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
25. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
26. Про Національне центральне бюро Інтерполу : Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 1993 року № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
27. Про Національне центральне бюро Інтерполу: Наказ МВС України від 7.04.93. №194. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-93>
28. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України від 22 вересня 2011 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
29. Про правонаступництво України : Закон України від 12 вересня

1991 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

30. Протокол про вступ України до Світової організації торгівлі від 05 лютого 2008 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

31. Статут Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, 1956 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

32. Статут Організації Об'єднаних Націй, 1945 року. URL:<https://www.un.org>.

33. Угода між Урядом України та Європейським космічним агентством щодо співробітництва у використанні космічного простору в мирних цілях від 25 січня 2008 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua>.

34. Угода про Статут Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерполу. Інтерпол; Статут, Міжнародний документ від 13.06.1956 URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_142

11.2. Основна література

35. Антонович М. М. Міжнародне право : навч. посіб. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 384 с.

36. Аракелян М. Р., Бехруз Х., Акіменко Ю. Ю. Міжнародне право та євроінтеграційні перспективи України: сучасні виклики : монографія. Вид-во: «Фенікс». 2023. 464 с.

37. Баймуратов М. О. Міжнародне публічне право : підручник. Київ : Фенікс; 2018. 762 с.

38. Буткевич О. В. Історія міжнародного права : підручник. Київ : Ліра-К, 2018. 408 с.

39. Войціховський, А. В. Міжнародне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.

40. Гавриленко О. А. Сироїд Т. Л. Історія міжнародного права: стародавня доба : навчальний посібник. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.

41. Грушко М. В., Музика В. В., Федорова Т. С. , Владишевська В. В. Міжнародне гуманітарне право : навчально-методичний посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 136 с.

42. Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник. /Х.Н. Бехруз, С.С, Андрейченко, В.М. Грушко та ін. – Одеса: Видавництво «Юридика», 2023. 252 с.

43. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2020. 416 с.

44. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.

45. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Вид-во: «Право». 2024. 502 с.

46. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.

47. Сучасні проблеми міжнародного права. Liber Amicorum до 60-річчя

проф. М.В. Буроменського : моногр. / авт. кол.; за ред. В. М. Репецького та В. В. Гутника. Львів; Одеса : Фенікс, 2017. 564 с.

48. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова

49. політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін.; за ред. М. П. Требіна. Х. : Право, 2016. 540 с.

50. Теорія міжнародного права : навчально-методичний посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон : Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.

51. Тетарчук І.В., Дяків Т.Є. Міжнародне право: навч. посіб для підготовки до іспитів. Київ : ЦУЛ, 2020. 208 с.

52. Чернов Л.О. Право та міжнародне право : навчальний посібник. ЄДКІ 2023. Харків : Право, 2023. 202 с.

11.3. Додаткова література

53. Гавриленко О. А. Сироїд Т. Л., Новікова Л. В. Історія міжнародного права : хрестоматія-практикум. Вид-во Харків. нац. унту ім. В. Н. Каразіна, 2016. 676 с.

54. Гуменюк Б. І. Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба: навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей вузів. Київ: Либідь, 2018. 255 с.

55. Гуцуляк В. М., Ключова Є. М. Українське та міжнародне морське право : навчальний посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 268 с.

56. Кошова С. П., Груб З. В. Національна безпека через призму розвитку космічної галузі : навчальний посібник. Вінниця : ГО «Європейська наукова платформа», 2021. 100 с.

57. Лісовський П. М., Лісовська Ю. П. Дипломатична та консульська служба : навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2022. 178 с.

58. Міжнародні стандарти прав людини у кримінальному праві: компаративна перспектива : навчальний посібник / Д. В. Лук'янов, О. К. Марін, І. З. Сень, В. О. Туляков, О. О. Уварова, О. В. Харитоновна, О. М. Шостак ; за ред. О. В. Харитоновної та ін.. Одеса, 2022. 220 с.

59. Савчин Л. Патріотизм, помножений на професіоналізм, – запорука української дипломатії. *Зовнішні справи*. № 6. 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу : www.uaforeignaffairs.com

60. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет : підручник / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., випр. К. : Знання, 2012. 262 с.

61. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021–2025. Київ : Міністерство закордонних справ України, 2021. 32 с.

62. Україна. 30 років незалежності. Стислий довідник / За ред. д.і.н., проф. Киридон А. М. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2021. 536 с.

63. Українська призма: Зовнішня політика 2020. Аналітичне дослідження / Редкол.: Н. Бурейко, Г. Максак, Г. Шелест. Київ : ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма» ; Фонд ім. Ф. Еберта, 2021. 344 с.

64. Шуміло А. І. Міжнародна система захисту прав людини : навчальний

65. посібник. Київ : ФОП Голембовська О. О., 2018. 168 с.

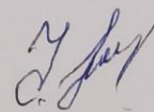
11.4. Інформаційні ресурси

1. Асоціація Європейських досліджень: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.aes.org.ru>
2. Європейська агенція офіційних публікацій: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eur-op.eu.int>
3. Європейський Союз: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europa.eu.int>
4. Інтернет-сторінка з права Європейського Союзу: [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/eur-lex/en>
5. Інтернет-сторінка Комісії ЄС: [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://europa.eu.int/comm/index_en.htm
6. Міжнародний суд ООН. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.icj-cij.org/ru/>
7. Міністерство закордонних справ України; Єдиний державний реєстр міжнародних організацій, членом яких є Україна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/30452>.
8. Національна бібліотека України ім. В.І.Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Організація Об'єднаних Націй. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/>
10. Офіційний журнал Європейських спільнот: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://europa.eu.int/eur-lex/en/OJ>
11. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua/>
12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kmu.gov.ua>
13. Офіційний сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ccu.gov.ua>
14. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://president.gov.ua>
15. Парламент Європейського Союзу: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.europarl.eu.int/sg/tree/en>
16. Рада Європейського Союзу: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ue.eu.int/en/sum.htm>

17. Співдружність Незалежних Держав [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org>.

18. Суд Європейських спільнот: [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://curia.eu.int/en>

Підпис авторів РПНД:

Леся ЧЕХАНЮК